עו.

בשלמא לרבא רישא בדלא פריש סיפא

דפריש אלא לרב אשי מאי שנא רישא ומאי

שנא סיפא קשיא ת"ר יהרי זה גימך על מנת

שתשמשי את אבא שתי שנים ועל מנת

שתניקי את בני שתי שנים אע"פ שלא נתקיים

התנאי הרי זה גם לפי שלא אמר לה אם

תשמשי אם לא תשמשי אם תניקי ואם לא

תניקי דברי רבי מאיר וחכ"א נתקיים התנאי

ה"ז גם ואם לאו אינו גם רשב"ג אומר אין לך

תנאי בכתובים שאינו כפול איכא דאמרי לר'

מאיר קאמר ליה ואיכא דאמרי לרבנן קאמר

להו איכא דאמרי לר' מאיר קאמר ליה והכי

קאמר ליה אין לך תנאי בכתובים שאינו כפול

והוו להו שני כתובים הבאין כאחד יוכל שני

כתובים הבאין כאחד אין מלמדין איכא

לך תנאי בכתובים שאינו כפול וגמרינו

. מינייהו ורמינהו הרי זה גימיך ע"מ שתשמשי

את אבא שתי שנים על מנת שתניקי את בני

שתי שנים מת האב או מת הבן אינו גם

דברי ר' מאיר וחכמים אומרים אע"פ שלא

נתקיים התנאי הרי זה גם יכולה היא שתאמר

לו תן לי אביך ואשמשנו תן לי בנך ואניקנו

קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דרבנן

אדרבנן דרבי מאיר אדרבי מאיר לא קשיא

התם בדלא כפליה לתנאיה הכא בדכפליה

לתנאיה ורבנן אדרבנן לא קשיא יימאן חכמים

דהכא רבן שמעון בן גמליאל היא דאמר

כל עכבה שאינה הימנה הרי זה גם תנו רבנן

סיאמר לה בפני שנים הרי זה גימך על מנת

מתנאי הראשון הלך לגליל ולא שהה שלשים יום וביטל הגט שהרי בא אבל אם לא הגיע לאנטיפרס וחזר ולאחר ימים הלך לגליל ונשתהה שלשים יום הרי זו מגורשת שומן השלשים לא נקבע אלא משילך לגליל והרי לא הלך עד עתה ונשתהה: לכפר עותנאי. קס"ד כפר

עותנאי ש בריש יהודה בבואו מגליל ליהודה והרי הלך ליהודה ובא בחוך שלשים ואין כאן עוד לא תנאי ולא גט להתקיים עוד: לעדו. קא סלקא דעתיה עכו במדינת הים קייתא: כל זמן שאעבור מכנגד פניך. כשאשתהה שלשים יום עובר מכנגד פניך מיד יהא גט: והיה הולך ובא

כו'. בגמראי פריך והא לא עבר שהיה הולך ובא בתוך שלשים: גבו' אנטיפרם ביהודה וכפר עוסנאי בגניל. סמוכים זה לזה בספר זה

בראש יהודה וזה בראש גליל הלכך היה הולך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפרס וחזר לא בטל חנאו דאכתי לא אזיל לגליל וכי אזל

ומשתהי הוי גיטא לכך הזכיר לה א בתנאי שאני הולך מיהודה לגליל דלא לימני חלתין יומין אלא מיום שיגיע לגליל. היה הולך מגליל

דאמרי לרבגן קאמר להו והכי קאמר

םר א ב מיי׳ פ״ח מהל׳ עשין ג טוש"ע אה"ע סי׳ קמג סעיף י: סה ג מיי שם פרק ט הלכה ט סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמד

פסקי רי"ד (המשך) תנשא לעלמא עד שתקיים תנאו והכי נמי אמרינן לקמן (פה:) בפרק המגרש אתקין רב בגיטין וכו׳ מן יומא דין לאפוקי מדר׳ יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והא איהו הוא דאמר בפרק יש נוחלין (ב"ב קלו.) הלכה כרבי יוסי. אלא ודאי חומרא יוסי. אלא וזאי וזומוא בעלמא הוא דאתקין בגיטא לאפוקי נפשיה . מפלוגתא וה״ה הכי אית מפלוגות הכא דחומרא למימר הכא דחומרא בעלמא הוא דאתקין יי. שמואל שלא חפסל עליו מעכשיו אליבא דר׳ מאיר ולעולם הלכה כרבנן וכי היכי דפליגי רבנן עליה דר׳ מאיר בתנאי כפול הכי נמי פליגי עליה הין קודם ללאו דהא לא בעי רבנן הין ולאו כלל והכי נמי פליגי עליה בתנאי קודם למעשה דהכי הפועלים (ב"מ צד.) מאן . שמעת ליה דאית ליה האי שמעות ליה האינו ליה האי סברא דבעי' תנאי קודם למעשה ר' מאיר דתניא אבא חלפתא אומר משום פירקין מוכח (לקמן דף עז. וע"ש רדררי רריוו) בפירוש דרבנן פליגי עליז ולא בעי תנאי קודם למעשה: ת״ר אמר לה בפני שנים הרי זה גיטיך ע"מ שתשמשי את אבא שתי שנים וע״מ שתניקי את בני שתי שנים וחזר ואמר בפני שנים הרי זה גיטיך ע"מ שתתני לי הראשונים את האחרונים רצתה משמשתו רצתה בפני שנים וכו' ולא מסרו לה בפניהם שאם מסרו לה איגרשא לה בהאי תנאה ותו לא מצי לאתנויי תנאה אחרינא אלא כך לא אמסרנו אלא ע"מ כן . וחזר ואמר לה בפני שנים וכו׳ שלא בא זה להוסיף מדלא אמר לה שתתני תנאי הראשון ולעקור נמי לא בא מדלא בטל תנאו הכי קא"ל או תנאי ראשון או מאחיה זוז אכל אח או מאוזים זוו אבל אם אמר לה בפני שנים הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר לה זוז בטלו דבריו האחרונים את הראשונים ואיז אחד האחרונים מצטרפין. אהיא

. אילימא אסיפא הרי ביטל

שמעיד זה אינו מעיד זה

ולאו כל כמינייהו לשוויי

בשלכא לרבא רישא בדלא פריש וסיפא בדפריש. פי׳ נקונט׳ כיון דלא אנטריך לפרושי ופירש אמרי׳ דאתיא למימר

דאפילו מת לא הוי גט ואין נראה לר"י דהא גבי אביו אנטריך לפרושי א וגבי בן אלטריך לפרושי לר׳ יהודה דאמר י״ח חודשב ומה שפירש נמי אלא לרב אשי מאי שנא רישה ומחי שנה סיפה כיון דברישה כמפרש יום אחד דמי על כרחין מת האב או הבן דקתני כגון שמת ולא הניקתו כלל ואמאי ה"ז גט הא לא נתקיים כלום מן התנאי ואין נראה דלכ"ע מת הבן היינו שלא הניקתו כלל ים כדפירש במתני׳ ונראה לר"י לפרש בשלמא לרבא ג כו' וסיפא בדפריש דהואיל ופירש שתי שנים דודאי ללעורה קא מכוין ואפילו מת אינו גט אלא לרב אשי כיון דרישא נמי הוי יט במפרש יום א' הרי נמי נתכוין ללעורה כיון דפירש ואפילו מת לא ליהוי גט כמו נסיפח ה: והון להו שני בתובין הבאין באחד. הקשה ה״ר אלחנן בפרק האומר (קדושין דף סא:) דפריך מקראי טובא לר׳ חנינא בן גמליאל דלא בעי תנאי כפול לימא החויא ב׳ כתובין הבאים כאחד וי"ל דהתם כאיכא דאמרי דהכא דלרבנן קאמר להו אי נמי אי הוה פריך ליה התם מכולהו בהדי הדדי הוי משני להו דהוו שני כתובין הבאין כאחד ועוד דשפיר יי) מלריך להו רבי חנינא בן גמליאל התם: וגמריגן מינייהו. פי׳ בקונטרס ולא הוו שני כתובים הבאין כאחד דכולהו מלריך להו ר׳ חנינא בן גמליאל בקדושין (ג"ו שם) ואין נראה להרב רבי אלחנן דהתם לא מלריך להו אלא דמשני להו דאין משום אחד מהן ללמוד דניבעי תנאי כפול אבל לרבי מאיר דיליף מינייהו לא עביד שם לריכותא ויש לומר דיש בהן שום לריכותה:

שתשמשי את אבא ב' שנים וחזר ואמר לה בפני שנים הרי זה גימך על מנת שתתני לי מאתים זוז לא בימל דברי האחרון את הראשון רצתה משמשתו רצתה נותנת לו מאתים זוז אכל אמר לה בפני שנים הרי זה גימך ע"מ שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר לה בפני שנים הרי זה גימך על מנת שתתני לי ג' מאות זוז בימל דברי האחרון את הראשון ואין אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים מצמרפין אהייא אילימא אסיפא הרי במל יאלא ארישא פשימא מהו דתימא כל לקיומא תנאי מצמרפין קמ"ל: **כותני'** הרי זה גיפך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך קה ל. בון גב לוו וויז גםן אם לא באון מבאן עו שלשם זם הדידיווקן מיהודה לגליל הגיע לאנטיפרס וחזר בטל תנאו הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר בטל תנאו הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר במל תנאו יהרי זה גימך כל זמן שאעבור מכנגר פניך שלשים יום היה הולך ובא הולך ובא הואיל ולא נתיחד עמה הרי זה גם: גמ' למימרא דאנטיפרם בגלילי הוה קיימא ורמינהי יאנטיפרם ביהודה וכפר עותנאי בגליל בינתים מטילין אותו לחומרא מגורשת

תנאה בגיטא עד דמספרי חדא מילתא מהו דתימא ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר לא ביטל תנאו דאכתי לא מטא ליהודה: בינסים. היה הולך מיהודה לגליל ועבר את אנטיפרס ולכפר עותנאי לא בא וחזר בתוך שלשים ולאחר זמן חזר והלך לגליל ממש ושהה: מטילין אותו לחומרא. ואמרינן מגורשת ליפסל לכהונה: כל קיומי תנאה מצטרפי קמ"ל. פי' מהו דחימי הואיל ושניהם מעידים שהיה תנאי בגט זה יהיו נאמנים שלא תנשא עד שלא תקיימנו קמ״ל כיון שאין עדותן מכוונת אינן . נאמנים לשוויי תנאה בגיטא והואיל והגט יוצא מתחת ידי האשה נאמנת לומר בעלי נתנו לי בלי תנאי ותנשא בו: ב**והני**' היי המבוד לא המדוב כא החורי הוגט בגל. זה גיטיך אם לא באת מכאן ועד שלשים יום היה הולך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפרס וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטיך אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום והיה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר בטל התנאי. הרי זה גיטיך אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום והיה הולך למדינה הים והגיע לעכו וחזור בטל התנאי. הרי זה גיטיך כל שאעבור מכנגד פניך שלשים יום היה הולך ובא הולך ובא הואיל ולא נתיחד עמה הרי זה גט. אוקימנא בגמרא דאנטיפרס היא בסוף ארץ יהודה ששתי העיירות הללו הן עומדין בין גבול יהודה וגליל. ועותנאי היא ראש גליל ואנטיפרס ראש יהודה והדרך שיש בין

בשלמה לרבה. דאוקי רישה דמתני׳ ב׳ שנים ממש ואע"ג דסתם: רישה. דקחמר מת הבן בתוך שתי שנים ה"ז גט: בדלה פריש. ב׳ שנים והרי הניקתו כל לרכו: סיפה דפריש. על כרחיך דוקה קאמר דהא לא אינטריך לפרושי ופריש: אלא לרב אשי. דאמר רישא

דמתני' יום אחד קאמר על כרחך מת הבן או האב דקתני כגון שמת ולא הניקתו כלל ואמאי ה"ז גט הרי לא נתקיים כלום מן התנאי: לפי שלא אמר לה. אם תניקי יהא גט אם לא תניקי לא יהא גט דבעינן תנאי כפול כתנאי בני גד ובני ראובן: ר"ש כו'. מיפרשה בהדיה וחזלה: חיכה דחמרי לר"מ קאמר ליה. אין לנו ללמוד מתנאי בני גד שחין לך תנחי בכל המקרח שחינו כפול כגון או תנקה מאלתי (בראשית כד) וכגון אם שכב אם לא שכב (במדבר ה) אם תאבו ושמעתם אם תמאנו ומריתם (ישעיה א) הלכך הוי להו שני כתובין הבחים כחחד וחין מלמדין: וחיכח דאמרי לרבנן קאמר להו אין לך מנאי בכמובין שאינו כפול. ויש לנו ללמוד מהן דכולהו לריכי כדמתרלינן להו בקדושין בהאומר לחבירו (ד׳ סא:): מאן הכמים. בהך מתניתא בתרייתא ר"ש [ב"ג] היא: אמר לה בפני שנים ה"ו גיטך כו'. ולא מסרו לה בפניהם דאי מסרו לה" איגרשה לה בהאי תנאי ותו לא מלי לאתנויי תנאה אחרינא אלא כך אמרים בפניהם כשאמסרנו לה לא אמסרנו אלא על מנת כן: וחזר ואמר לה בפני שנים כו'. ומסרו לה: לא ביעל כו'. שלא בא זה להוסיף מדלא אמר לה שתתני מאתים זוו תוספת על תנאי הראשון ולעקור נמי לא בא מדלא ביטל דברו הראשון בפני אלו אלא הכי קאמר לה או תנאי ראשון או מאתים זוו: ג' מאות ווז. ודאי עקר ליה לתנאיה קמא: ואין אחד מן העדים הראשונים ואחד מו החתרונים מלטרפים. להעיד שהיה תנאי בגט זה כל זמן שלא יבואו שנים [כאחד ויעידו] באחד מן התנאים כשר ע"י עדי חתימה ולא כל כמינייהו דהנך לשוויי תנאה בגיטא: אילימא אסיפא. פשיטא דאין אחד מן הראשונים כלום שהרי אפילו באו שניהם אינן כלום דהא בטיל ליה ההוא תנאה: אלא ארישא. דקאמר או האי או האי: מהו דתימא. הואיל ומקיים גיטא בחד מהני תנאי הוו להו כחד תנאה וכל סהדי דמסהדי לקיומי תנאה דהאי גיטא ליצטרפו קח משמע לן: בותבר' והגיע לאנטיפרם וחזר. מיד: חנאו בטל. כלומר ושוב אינו כשר לגרש בו ואפילו חזר וחלך לגליל ונשתהה שלשים יום אינו גט דקא סלקא דעתך

ומומפמא [קדושין כד. וש"נ], [עירובין פג. וש"נ], פ״ל]. ומוספתא ביהודה, ותוספתא פ"הו. ו) [מוספתה פ"ה], ז) ברש"י שבר"ף נוסף: כבר, ח ברש"י שבר"ף נוסף: לה, ט) בדפו"ר בראש, י) [ע"ב], יח) בדפו"ר במנאו, יב) נרחה של"ל כדפרשתי, והוא לעיל ד"ה מח, יג) נרחה של"ל כמפרש, יד) נראה של"ל משני. על תוס׳ ד״ה וגמרינן,

מוסף רש"י

מוסף תוספות

א. כדי להקל עליה דאי בסתם הוה ליה לשמושיה דמאית. רענ״א. ב. ואהני ב. ..... להחמיר עליה להניק שתי שנים. רשנ״ל, ג. רישא דלא פריש, אימור לפי איצטריך. מוס׳ הרח״ש. אע"פ שלא היה צריך. לפרש. תוס׳ הרח״ש. ה. ועע״ש בתוס׳ הרח״ש. שכ׳ ליישב פירש"י, ואף הוכיח כדבריו מן הירושלמי. כדבריו מן הירושלמי. 1. דאדרבא משום הכי ניחא משום. תוס' הכח"ש. הרא״ש.

פסקי רי"ד

י בשלמא לרבא רישא בדלא פריש סיפא בדפריש אלא לרב אשי מ״ש רישא ומ״ש סיפא. פי׳ בשלמא לרבא דאוקי רישא דמתני׳ שתי שנים ממש ואף על מת הכן בתוך שתי שנים מול וובן בומן פול פריש ה"ז [גט] בדלא פריש שתי שנים והרי הניקתו כל צרכו. סיפא בדפריש על כרחיך דוקא קאמר ירא לא איצטריך לפרושי ופירש. אלא לרב אשי דאמר רישא דמתני׳ יום א׳ קאמר על כרחיך מת הבן או מת האב דקתני כגון שמת ולא הניקתו כלל נתקיים כלום מן התנאי: קשיא. וכיון דאיתוקם רב אשי בקושיא ש"מ כרבא הלכתא דאמר סתמא כל זמז היניקה ל) משמע שחי ומן היניקה יו משמע שהי שנים לולד: ת״ר הרי זה גיטיך ע״מ שתשמשי את ארא שחי שויח וע"מ אע"פ שלא נתקיים התנאי הרי זה גט לפי שלא אמר תשמשי אם תניקי ואם לא תניקי דברי ר' מאיר התנאי הרי זה גט ואם לאו אינו גט וקי"ל יחיד ורבים ז"ל והלכתא כרבנן. ואע"ג . דקי״ל דבעי׳ תנאי כפול לא תשמשי כענין שנאמר אם יעברו ואם לא יעברו דש"מ אבל בע"מ לא דקו"ל כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי. ואינו נ"ל לחלק (ס"א דיש חילוק) בין ע"מ

א) נראה דל"ל דולד קאמר דהיינו שתי שנים. ב) נראה דל"ל דלא מצינו שפסק כר"מ לא בגיטין ולא בקדושין וכר.

הנסט לכי הנכשה אל בא הרב מהי הם הוא מון הכל לפנים היות החולה בכם ההי הל הלב להי תנאיה משום דלא כפליה לתנאיה לא מצינו בהדיא שפסק כרי מאיר דאילו כן אמאי לא פסק בהדיא הלכה כרי מאיר 3 לא בגיטין ולא בקידושין דפליג נמי התם ר"מ עם רבנן והלכך יש להחמיר בדבר כרבנן שהם רבים שלא

אנטיפרס בתחילת גליל היא והרי